

Насильство – це прояв агресії чи жорстокого поводження по відношенню до іншої людини або людей. Агресія є природженою якістю будь-якої живої істоти. За сучасних умов ризик нехтування головними правами дитини помітно збільшується. Про це свідчать як соціологічні дослідження, так і статистика. Для багатьох погане поводження з дітьми визначається як таке, що має лише фізичні прояви. Насправді зловживання щодо дітей включають:

фізичні зловживання;
фізичну занедбаність;
сексуальні домагання;
порушення емоційних стосунків.

Проблема попередження насильства над дитиною є дуже актуальною.

В зв'язку з наявністю цієї проблеми в Україні вийшов закон “Про попередження насильства в сім'ї”, який визначає правові і організаційні основи попередження насильства в сім'ї, організації та установи, на які покладається здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї.

Основним правовим документом, що захищає дитину від жорстокої поведінки, є Конвенція ООН про права дитини, яка передбачає в своїх статтях:

Ст. 6 - максимально можливе забезпечення здорового розвитку дитини;
Ст. 16 - захист від свавільного або незаконного втручання в особисте життя дитини, від зазіхань на її честь та репутацію;
Ст. 24 - забезпечення заходів для боротьби з хворобами та недоїданням;
Ст. 27 - визнання права кожної дитини на рівень життя, необхідний для фізичного, розумового, духовного, морального та соціального розвитку;
Ст. 34 - захист дитини від сексуальної спокуси;
Ст. 37 - захист дитини від інших форм жорстокої поведінки;
Ст. 39 - заходи допомоги дитині, що стала жертвою жорстокої поведінки

Факти жорстокого поводження з дітьми і їхньої експлуатації відомі давно. Поглиблюючись в історію, можна знайти величезну кількість прикладів насильства над дітьми – жорстоких побиттів, сексуальних зловживань і навіть убивств. Думка про те, що дитина не може реагувати на що-небудь чи пам'ятати погане, збереглася і до наших часів, про що свідчить поширеність різних форм жорстокого поводження і зневаги до дітей. В даний час жорстоке поводження і зловживання дітьми в родині є однією з головних причин дитячого травматизму і смертності в усьому світі і являє собою одну з найгостріших проблем суспільного здоров'я.

Насильство в сім'ї відбувається в будь-яких верствах і категоріях населення, не зважаючи на класові, расові, культурні, релігійні, соціально-

економічні аспекти. Воно є прикладом примусового контролю, який одна людина практикує над іншою. Насильство в сім'ї є реальна дія чи погроза фізичної, сексуальної, психологічної або економічної образи й насильства з боку однієї особи щодо іншої.

У наш час, безсумнівно, засоби масової інформації - є головною силою, що впливає на розвиток культури у всьому світі. Вони не лише збирають, обробляють і поширюють інформацію, а й визначають правила, за якими ця інформація подається аудиторії. З одного боку, ЗМІ засуджують насильство у відповідних статтях, репортажах, новинах, аналітичних матеріалах. З іншого - ЗМІ, що є провідниками «масової культури конфлікту», активно експлуатують тему насильства, створюючи привабливі образи агресорів. Передачі та статті, присвячені насильству й злочинності, складають значну частину телевізійного ефіру і газетних площ.

Працюючи з учнями 7 класу, я зрозуміла, що екранний образ насильства є привабливим для підлітків, оскільки дозволяє їм виразити свої страхи й агресивність доти, доки вони бачать у цьому образі відображення свого несвідомого стану, а також викликає у них сильний наслідувальний ефект. Особливо це стосується тих підлітків, що почувають себе неповноцінними в порівнянні з ровесниками у фізичному, соціальному чи навчальному плані й піддаються дискримінації з боку однолітків, що найчастіше відбувається з хлопчиками і дівчатками з неблагополучних сімей. Таким чином, сучасні засоби масової інформації не враховують ні інтереси, ні психологічні особливості підлітків і впливають на становлення та розвиток насильницького поведіння підлітків, маючи високу соціальну значущість.

Дитина може стати жертвою насильства де завгодно: у школі, на вулиці, у компанії однолітків, особливо у суспільстві, де люди живуть в умовах економічної і соціальної кризи.

Найнебезпечнішим є те, що насильство дає серйозні соціальні наслідки. Воно породжує терор, надмірну пильність за своєю поведінкою, безладдя: відчуття відсутності допомоги, безнадійності або безсилля; відсутність самоповаги, депресія, фобії, смуток; роздуми про самогубство; самозвинувачення; відчуття придушення волі; наркотична або алкогольна залежність; помста.

Тому в ході корекційно-виховної діяльності з дітьми 7 класу я прийшла до висновку, що прищеплювати, виховувати доброзичливе відношення один до одного та до дорослих потрібно систематично. Протягом року я впроваджую різноманітні форми організації виховання: індивідуальні бесіди, диспути, виховні години, лекції.

Сьогодні на особливому контролі стоїть питання щодо запобігання учнями жорстокого відношення один до одного. Для цього була проведена серед учнів лекція на тему «Відносини між хлопчиками та дівчатами класу». Метою лекції було формування вміння аналізувати ситуацію та визначати послідовність власних дій; розвиток усвідомлення відповідальності за власні дії та вчинки; формування вміння передбачати наслідки вчинків (власних і чужих).

Ще для формування у дітей активної соціальної позиції, створення комфортного мікроклімату в дитячому колективі, у своїй діяльності, я використовую активні форми роботи, зокрема інтерактивні методики, які сприяють формуванню позитивної мотивації учнів, допомагають виробленню моделей правильної поведінки, що потім переноситься у реальне життя й допоможе дітям легше адаптуватися у різних життєвих ситуаціях.

Мені здається, що групові обговорення з однолітками та дорослими дуже ефективні для зменшення відчуття ізоляції та нормалізації дитячих почуттів. Також корисне відновлення групової активності, звичного способу заняття спортом, які можуть допомогти зняти напруження.